

**Національний університет біоресурсів
і природокористування України**

**КОНКУРЕНТНОСПРОМОЖНІСТЬ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ
В УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ
З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**11 квітня 2019 року
з нагоди святкування 5-ти річчя
кафедри глобальної економіки
Національного університету біоресурсів
і природокористування України**

м. Київ

Міністерство освіти і науки України
Інститут модернізації змісту освіти
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Національний університетт біоресурсів і природокористування України
Державне агенство рибного господарства України
Посольство Франції в Україні
Бюджетна установа «Методично-технологічний центр з аквакультури»
Міжнародний інноваційний центр
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Національний інститут економічних досліджень (Грузія)
Французька асоціація «Дружба без кордонів» (Франція)

«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРАРНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ»

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

11 квітня 2019 року

*з нагоди святкування 5-ти річчя
кафедри глобальної економіки
Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

КИЇВ

УДК 339.137.2: 63:339.9(477+4)
ББК 65.5
М 58

*Рекомендовано засіданням Науково-дослідного інституту економіки і менеджменту
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(Витяг з протоколу № 15 від 3 квітня 2019 р.)*

Конкурентоспроможність аграрного сектору в умовах функціонування Зони вільної торгівлі з Європейським Союзом: збірник тез II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. К.: НУБіП України, 2019. 211 с.

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції від 11 квітня 2019 року «Конкурентоспроможність аграрного сектору в умовах функціонування Зони вільної торгівлі з Європейським Союзом», яка відбулась на кафедрі глобальної економіки економічного факультету.

Оргкомітет Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції:

Кваша С. М., проректор з навчальної і виховної роботи, голова оргкомітету;

Гечбаія Б. Н., доктор економіки, асоційований професор Батумського державного університету імені Шота Руставелі, директор департаменту управління бізнесу, член-кореспондент Академії Наук Бізнесу Грузії, співголова оргкомітету (за згодою);

Діброва А. Д., декан економічного факультету, професор кафедри глобальної економіки;

Вдовенко Н. М., доктор економічних наук, завідувач кафедри глобальної економіки;

Андре Торр, директор по дослідженням департаменту SAD-APT, AgroParisTech, м. Париж, (за згодою);

Коженювські Л. Ф., президент Європейської Асоціації наук з Безпеки, Польща (за згодою).

Секретарі:

Гераймович В. Л., кандидат економічних наук, доцент кафедри глобальної економіки;

Медвідь Г. С., лаборант кафедри глобальної економіки.

Члени оргкомітету:

Богач Л. В., кандидат економічних наук, старший викладач кафедри глобальної економіки;

Вдовенко Н. М., доктор економічних наук, завідувач кафедри глобальної економіки;

Кірейцева О. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри глобальної економіки;

Коробова Н. М., доцент кафедри глобальної економіки, кандидат економічних наук;

Михальчишина Л. Г., кандидат економічних наук, старший викладач кафедри глобальної економіки;

Наконечна К. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри глобальної економіки;

Павленко М. М., асистент кафедри глобальної економіки.

*За зміст наукових праць та достовірність наведених фактологічних і статистичних матеріалів
відповідальність несуть автори*

ISBN 978-617-7630-27-1

© Національний університет біоресурсів
і природокористування України, 2019
© Кафедра глобальної економіки, 2019

ЗМІСТ

<i>Кваша С. М., Трокоз Ю. В.</i> Звіт про глобальну конкурентоспроможність – інструмент державно-приватного співробітництва.....	12
<i>Тсіклашвілі Н. Г., Парфенюк М. А., Махиборода К. В.</i> Організаційно-економічні та інформаційно-маркетингові передумови механізму державного регулювання розвитку ринку продукції аквакультури.....	14
<i>Granzan Alexis, Kyiretseva O. V.</i> La régulation des marchés fonciers en Europe.....	16
<i>Бабунашвілі Т. М., Павленко І. І., Дмитришин Р. А.</i> Державна політика регіонального розвитку рибного господарства та аквакультури України в нових умовах функціонування національної економіки.....	18
<i>Гечбаия Б. Н., Павленко М. М.</i> Парадигмальні складові сучасних тенденцій розвитку ринку зерна при формуванні ринкової рівноваги.....	20
<i>Курмаєв П. Ю., Вдовенко Н. М., Сіненко І. О.</i> Механізми регулювання рибальства та аквакультури.....	23
<i>Гуменюк І. Л.</i> Рівень економічної свободи України.....	25
<i>Шарило Ю. Є., Деренько О. О.</i> Сучасна політика ціноутворення на продукцію рибного господарства та аквакультури.....	27
<i>Heraiimovych V. L.</i> New priorities of the European Union for 2014–2020: strategic directions for Ukraine’s agricultural sphere development.....	29
<i>Богач Л. В.</i> Механізм регулювання земельних відносин в аграрному секторі України.....	31
<i>Волонтир Л. О.</i> Формування конкурентоспроможності аграрного підприємства.....	33
<i>Герасимів З. М.</i> Сучасна аграрна політика.....	35
<i>Гудзенко Н. М.</i> Особливості управління орендними земельними відносинами в аграрному сектор.....	36
<i>Гурська І. С.</i> Функціонування економічного механізму ринку молока і молочних продуктів в сучасних умовах господарювання.....	38

<i>Замора О. І.</i> Формування організаційно-економічного механізму розвитку сільського зеленого туризму.....	40
<i>Зелінська О. В.</i> Формування стратегічної конкурентоспроможності підприємств: інформаційний аспект.....	42
<i>Качуровський С. В.</i> Переваги застосування blockchain в логістиці.....	44
<i>Киш Л. М.</i> Роль логістичних процесів у розвитку аграрного сектору України.....	45
<i>Коркушко О. Н.</i> Проблеми аграрного сектору економіки: шляхи та способи розв'язання.....	47
<i>Македон Г. М.</i> Світовий ринок меду: перспективи українських експортерів.....	49
<i>Михальчишина Л. Г.</i> Оподаткування підприємств аграрного сектору: стан та перспективи.....	51
<i>Наконечна К. В.</i> Експортний потенціал регіонів України в умовах європейської інтеграції.....	53
<i>Потапова Н. А.</i> Ефективність логістики як фактор забезпечення конкурентоспроможності підприємств.....	54
<i>Томашевська О. А.</i> Сучасний стан та особливості зовнішньоторговельної діяльності України.....	56
<i>Томчук О. Ф., Кафлевська С. Г.</i> Аналіз виробництва продукції бджільництва та перспективи розвитку галузі.....	58
<i>Ушкаленко І. М.</i> Державне регулювання економічних відносин у виробничій діяльності сільськогосподарського підприємства.....	61
<i>Федуняк І. О.</i> Структура виробництва валової продукції сільського господарства.....	62
<i>Фіщук Н. Ю.</i> Інвестиції в галузь апк вінницької області.....	64
<i>Ярема Л. В.</i> Формування стратегії розвитку об'єднаної територіальної громади.....	66
<i>Аль-Хатіб Вісам Ахмад Мохаммад</i> Залежність Українського ринку хімічних засобів захисту рослин від імпоротної продукції з огляду на збільшення внутрішнього попиту та пропозиції.....	68

<i>Бурко К. В.</i> Облікові аспекти регулювання земельних відносин.....	70
<i>Потапов О. С.</i> Сутність і класифікація економічних механізмів.....	72
<i>Жилін О. В.</i> Політика управління земельними ресурсами.....	74
<i>Селіверст В. О.</i> Перспективи вирощування сорго, в умовах функціонування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС.....	76
<i>Чміль А. С.</i> Сучасний стан галузі бджільництва України.....	78
<i>Ярославський А. О.</i> Сутність організаційно-економічного механізму управління економічною безпекою зернопереробних підприємств.....	80
<i>Акульонок О. І.</i> Стан розвитку галузі бджільництва в Україні.....	81
<i>Андрійчук О. Г.</i> Експорт в м'ясній галузі України.....	84
<i>Байдачний О. В.</i> Державна підтримка галузі кролівництва в Україні.....	85
<i>Белікова В. О.</i> Оцінка негативного впливу браконьєрського вилову промислових та рідкісних видів риби у водосховищах України.....	87
<i>Бірченко В. В.</i> Аналіз продукції птахівництва в Україні.....	88
<i>Блинська І. В.</i> Підвищення конкурентоспроможності у рибному господарстві за рахунок розширення видової структури полікультури риби.....	90
<i>Іванчук Я. О.</i> Експорт агропродовольчої продукції України в умовах функціонування зони вільної торгівлі з ЄС.....	92
<i>Вознюк Р. Р.</i> Формування заходів впливу на економічну ефективність та господарську діяльність суб'єкта аквакультури потужністю 900 тонн коропових риби у зоні Північного Степу.....	94
<i>Гавриленко С. В.</i> Регулювання земельних відносин у сільському господарстві.....	96

<i>Юхименко А. С.</i> Україна – лідер з виготовлення соняшникової олії.....	97
<i>Гальчук Н. В.</i> Тенденції та проблеми розвитку ринку молочної продукції в Україні.....	98
<i>Гапон О. Ю.</i> Економіко-промисловий рівень виробництва товарного меду в Україні.....	100
<i>Гаркуша В. П.</i> Розвиток ринку молока та молокопродукції в Україні.....	101
<i>Гирич Є. А.</i> Інвестиційна діяльність в Україні.....	103
<i>Голишкіна Д. Д.</i> Організація управління конярством в Україні.....	105
<i>Граб'юк О. В.</i> Якість продукції тваринництва в Україні: інтеграція до Європейського простору.....	106
<i>Горовець К. С.</i> Розвиток ринку органічної продукції в Україні в нових умовах продовольчих викликів.....	108
<i>Дере'вянко О. С.</i> Стан та перспективи українського ринку зерна.....	110
<i>Дехтярчук О. О.</i> Конкурентоздатність галузі тваринництва України в умовах євроінтеграції.....	111
<i>Дубович І. О.</i> Експортний потенціал регіонів України у зовнішній торгівлі пташиним м'ясом до країн ЄС.....	112
<i>Задорожній М. В.</i> Економічні підходи до проектування повносистемного осетрового господарства потужністю 50 тонн російського осетра.....	114
<i>Захарчук М. Ю.</i> Перспективи нарощування експорту курятини в країни Європейського Союзу.....	116
<i>Захарчук А. М.</i> Економічна доцільність експорту екологічно-чистої аграрної продукції в країни ЄС.....	118
<i>Кентеш В. В.</i> Державне регулювання ринку органічної сільськогосподарської продукції в Україні.....	119

<i>Корсун Ю. В.</i> Економіко-технологічні наслідки впливу промислового рибльства на сировинні ресурси київського водосховища.....	121
<i>Костко О. В.</i> Реалії та перспективи формування ринку землі в Україні.....	123
<i>Костирко К. В.</i> Трудовий потенціал України.....	125
<i>Лактіонов А. А.</i> Торговельно-економічне співробітництво Франції та України в умовах функціонування зони вільної торгівлі з Європейським Союзом.....	127
<i>Левадній В. Г.</i> Вплив на економічну ефективність виробництва використання гумату натрію в годівлі цьоголітків стерляді.....	130
<i>Левенець Я. Ю.</i> Перспективи розвитку ринку цукрових буряків в регіонах України.....	131
<i>Лисіков Є. П.</i> Шляхи підвищення конкурентоспроможності вітчизняного конярства.....	134
<i>Листопад В. В.</i> Світовий ринок зерна: попит і пропозиція.....	136
<i>Лужанський М. В.</i> Децентралізація в Україні та досвід Данії.....	138
<i>Ляшкова Ю. О.</i> Децентралізація і перспективи економічного росту в Україні.....	139
<i>Мазур Б. Д.</i> Стан розвитку галузі конярства в Україні.....	141
<i>Марченко Ю. П.</i> Впровадження інновацій в сільському господарстві України.....	142
<i>Матвійчук М. П.</i> Органічне виробництво - пріоритетний напрямок аграрного сектору.....	144
<i>Медведко Л. К.</i> Напрямки досягнення рентабельності повносистемного проектного господарства потужністю 120 тонн форелі в сучасних умовах розвитку галузі рибного господарства.....	146
<i>Мельник А. Є.</i> Кооперетиви як основа добробуту сільськогосподарських громад.....	148
<i>Меркулова І. Р.</i> Птахівництво України: стан, проблеми і перспективи розвитку.....	149

<i>Михайловський М. С.</i> Особливості обліку розрахунків податку з доходів фізичних осіб.....	151
<i>Мурга М. І.</i> Конкурентоспроможність агропродовольчих товарів України.....	152
<i>Оліфіренко А. І.</i> Перспективи розвитку льонарства в регіонах України.....	154
<i>Омельченко Н. В.</i> Аналіз ринку свинини за живою вагою.....	156
<i>Омельчук Ю. В.</i> Управління конкурентоспроможністю підприємств АПК на ринках країн ЄС.....	157
<i>Онисько Є. М.</i> Стратегічні пріоритети розвитку агропродовольчого ринку України.....	159
<i>Островська Г. В.</i> Ринок яловичини в Україні та світі, його перспективи.....	161
<i>Павленко Л. В.</i> Сучасний стан ринку м'яса та м'ясних продуктів в Україні.....	163
<i>Павлюк К. В.</i> Пріоритетні позиції ринку м'яса в Україні.....	164
<i>Пилипенко Н. Є.</i> Облік і контроль кредиторсько-дебіторської заборгованості на сільськогосподарських підприємствах.....	166
<i>Пилипченко М. В.</i> Підвищення рівня конкурентоспроможності рибного господарства України в зоні вільної торгівлі ЄС.....	168
<i>Рибка Є. О.</i> Стан виробництва яловичини та перспектива розвитку м'ясного скотарства України.....	169
<i>Рудик К. В.</i> Економічна сутність фінансових результатів діяльності для сільськогосподарських підприємств України.....	171
<i>Семко А. О.</i> Розвиток ринку молока та молокопродукції в Україні.....	172
<i>Сич І. В.</i> Якість зерна як необхідна умова ефективності галузі.....	174
<i>Степанська В. П.</i> Індекс людського розвитку як відображення конкурентоспроможності України.....	176

<i>Ступерська Н. М.</i> Особливості організації обліку реалізації сільськогосподарської продукції.....	178
<i>Тарасова А. О.</i> Порядок складання фінансової звітності за національними стандартами та аудит взаємозв'язку і достовірності її показників.....	179
<i>Тіхончик О. С</i> Порядок складання фінансової звітності за національними стандартами та аудит взаємозв'язку і достовірності її показників.....	180
<i>Трутенко К. В.</i> Перспективи розвитку цукрової галузі в регіонах України.....	181
<i>Уракова М. А.</i> Формування та функціонування ринку кави в Україні.....	183
<i>Фетісова І. Ю</i> Державна регіональна політика.....	184
<i>Фурман А. В.</i> Конкурентоспроможність аграрного сектору України в умовах глобальних викликів.....	185
<i>Черненко А.О.</i> Облік і аналіз амортизації (зносу) основних засобів.....	187
<i>Чорноброва І. В.</i> Місце України у світовій торгівлі медом.....	188
<i>Чорнуха В. Ю.</i> Державне регулювання продукції тваринництва в Україні.....	190
<i>Чумак М. В.</i> Аналіз ринку молока в Україні.....	191
<i>Швець Є. Г.</i> Економічні проблеми розвитку скотарства в Україні.....	193
<i>Шевчук О. В.</i> Розвиток свинарства в Україні.....	194
<i>Шикерук К. С.</i> Молочне скотарство - стратегічна галузь тваринництва України.....	196
<i>Щур Н. Р.</i> Державна підтримка галузі тваринництва.....	197
<i>Якуніна В. О.</i> Інтегроване управління водними ресурсами.....	199

<i>Слепченко П. П.</i> Стратегічне планування розвитку територіальних громад.....	201
<i>Прусська О. О.</i> Ринок молочної продукції в регіонах України: проблеми та шляхи вдосконалення.....	203
<i>Судик С. В.</i> Ринок зерна в регіонах України: його сучасний стан та розвиток.....	205
<i>Федів І. В.</i> Перспективи розвитку ринку пшениці в Україні.....	207
<i>Лук'яно К. І.</i> Аналіз сучасного стану ринку продукції птахівництва в Україні	209
<i>Залізко А.О.</i> Аналіз експорту м'яса курятини в Україні: стан та тенденції розвитку ринку	210

Кваша С. М.

д.е.н., професор

Трокоз Ю. В.

аспірант кафедри глобальної економіки

Національний університет біоресурсів і природокористування України

м. Київ

Україна

ЗВІТ ПРО ГЛОБАЛЬНУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ – ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Звіт про глобальну конкурентоспроможність, публікується Всесвітнім економічним форумом (ВЕФ) з 1979 року та покликаний служити нейтральним та об'єктивним інструментом для урядів країн, приватного сектору і громадянського суспільства для можливості ефективного державно-приватного співробітництва в цілях підвищення майбутнього процвітання.

В рамках Звіту ВЕФ розраховується Індекс глобальної конкурентоспроможності (GCI) за розробленою методологією професора Ксав'є Сала-і-Мартіна. [3] Щорічне оновлення індексу дозволяє країнам відстежувати свій прогрес і переглянути свої програми, коригуючи їх у разі потреби. Деякі країни використовували індекс для побудови всієї системи конкурентоспроможності та систематизували свої інституції з метою підвищення конкурентоспроможності. [2]

Можливість порівняння економік за цілою низкою показників допомагає оцінити прогалини і пріоритетні області та будувати спільні державно-приватні плани для їх вирішення. Індекс складається із 113 змінних та 12 складових, об'єднаних у три групи (субіндекси): базові вимоги, підсилювачі ефективності, фактори розвитку та інноваційного потенціалу.

Три субіндекси дають різні значення при розрахунку загального індексу, в залежності від етапу розвитку кожної економіки, використовуючи як індикатор ВВП на душу населення, так і частку експорту сировинних товарів. При цьому слід розуміти, що вагове значення різниться для кожного субіндекса на кожному етапі розвитку. Так наприклад, субіндекс «Базові вимоги» є найбільш важливими для країн в ресурсно-орієнтованому етапі. Субіндекс «Підсилювачі ефективності» включає в себе ті критичні складові від яких залежить економічне зростання країни на етапі встановлення ефективної економіки. Субіндекс інноваційного потенціалу охоплює ті складові, які є критичними для країн на інноваційно-орієнтованому етапі розвитку.

Дві третини показників індексу – це результати опитування керівників бізнесу, третина – статистичні показники. Опитуванням керує ВЕФ і проводиться на національному рівні мережею інститутів-партнерів. Для розрахунку індексу 2016 року використовувалися дані переважно за 2015 рік, опитування бізнесу проводилося у кінці 2015 року – на початку 2016 року.

Згідно опублікованого ВЕФ Індексом глобальної конкурентоспроможності 2016–2017, Україна посіла 85-е місце серед 138 країн світу, втративши за рік шість позицій (у попередньому рейтингу займала 79-у позицію).

До десятки ж найбільш конкурентоспроможних країн, вже традиційно, увійшли: Швейцарія, Сінгапур, США, Нідерланди, Німеччина, Швеція, Великобританія, Японія, Гонконг та Фінляндія. Відповідно до економічної теорії про етапи розвитку, GCI передбачає, що на першому етапі розвитку економіки, зростання залежить від базових факторів і країни конкурують на основі цих факторів виробництва - перш за все некваліфікованої робочої сили і природних ресурсів. До десятки ж найбільш конкурентоспроможних країн, вже традиційно, увійшли: Швейцарія, Сінгапур, США, Нідерланди, Німеччина, Швеція, Великобританія,

Волонтир Л. О.
к.т.н., доцент
Вінницький національний аграрний університет
м.Вінниця
Україна

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Поняття конкурентоспроможності підприємства містить у собі великий комплекс соціально-економічних та організаційно-управлінських характеристик, які визначають стан суб'єкта господарювання на галузевому ринку. Цей комплекс також містить характеристики товару, які визначаються специфікою сільськогосподарського виробництва, а також фактори, що формують у цілому організаційно-економічні умови виробництва і збуту аграрної продукції. Так, на думку М. Портера розуміння базових факторів конкуренції забезпечує фундамент для формування стратегічного плану дій. Воно дає можливість визначити сильні і слабкі сторони продукції, визначити позицію товару на ринку, а так само зрозуміти, які стратегічні напрями дадуть максимальний позитивний результат [2].

Головною задачею агропромислового комплексу є досягнення стійкого росту виробництва сільськогосподарської продукції, надійне забезпечення країни продуктами харчування і сировиною, об'єднання зусиль усіх галузей для отримання високих кінцевих результатів агрогосподарювання. Вирішення продовольчої проблеми та підвищення добробуту населення України значною мірою залежить від розвитку сільського господарства, а також зростання його ефективності. Актуальність дослідження проблеми конкуренції та конкурентоспроможності підприємств в аграрному секторі буде незмінною, поки на ринку товарів і послуг будуть фігурувати різні сільськогосподарські підприємства, що борються за увагу споживача до свого товару.

Конкурентоспроможність можна розглядати в двох аспектах:

1) конкурентоспроможність продукції, яка характеризує ступінь його відповідності на певний момент вимогам (соціально-економічним, екологічним, технічним та ін.) цільових груп споживачів або обраного ринку;

2) конкурентоспроможність підприємства – це формування та використання виробничого потенціалу, його окремих складових: технологій, ресурсів, менеджменту та ін., що знаходить вираження в таких результуючих показниках, які характеризують інвестиційність, продуктивність, якість, рентабельність виробництва продукції.

У процесі формування системи управління конкурентоспроможністю конкурентні переваги сільськогосподарської продукції можна охарактеризувати рівнем переваги таких факторів:

- Природно-ресурсних факторів: природно-географічна зона, екологічна якість аграрних біогеоценозів; тип ґрунтів вміст гумусу; аграро ландшафтні особливості та ін.
- Ресурсів виробництва: якість та вартість сировини; трудовий потенціал; фінансове забезпечення, основні засоби виробництва та ін.
- Інноваційно-технологічних систем виробництва: сортова баз; системи захисту рослин; маркетингові та логістичні технології; економічні технології управління та ін.
- Організаційних чинників: управлінські маркетингові структури; моніторингові системи аналізу ринкових ситуацій; інформаційна, нормативна та статистична база; контроль якості та екологічної безпеки продукції; маркетинг, у тому числі екологічний та соціальний маркетинг; виробнича, ринкова інфраструктура управління знаннями.

- Економічних чинників: система оподаткування; механізми фінансування та кредитування; інвестиційно-інноваційна діяльність; економічна (матеріальна) відповідальність; ціноутворення з урахуванням соціальних та екологічних параметрів виробництва; системи страхування продукції; механізми стимулювання ефективного використання ресурсів підприємства та ін.

Функції контролінгу дають можливість ефективно реалізовувати процесійний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства та застосовувати один із методів оцінки конкурентоспроможності, який заснований на теорії ефективної конкуренції. Цей метод лежить в основі створення і запровадження системи контролінгу на підприємстві, як допоміжного фактора посилення конкурентоспроможності фірми.

Згідно з цією теорією найбільш конкурентоспроможними є ті підприємства, де найкращим чином організована робота всіх підрозділів та служб. На ефективність діяльності кожної служби впливає багато факторів – ресурсів фірми. Оцінка ефективності роботи кожного підрозділу передбачає оцінку ефективності використання цих ресурсів. В основі методу лежить оцінка чотирьох групових показників або критеріїв конкурентоспроможності, а саме: управління виробничим процесом, управління обіговими коштами, управління збутом та просуванням товару на ринку [1].

Крім вищезгаданого методу, виділяють ще три основні методи визначення конкурентоспроможності фірми, які використовують служби контролінгу на підприємстві:

- 1) метод оцінки конкурентоспроможності підприємства, який пов'язує її рівень з показниками якості (конкурентноздатності) продукції, що випускається;
- 2) метод, заснований на теорії конкурентної переваги;
- 3) метод бенчмаркінгу.

Система контролінгу може використовувати також методи економічного та стратегічного аналізу (опитування, вартісний аналіз, факторний аналіз, ABC - аналіз, портфельний аналіз, аналіз точки беззбитковості) або такі методи, які працівники відділу контролінгу розробили самі, враховуючи специфіку виробництва, організацію процесів на підприємстві, особливості галузі та ринкового середовища.

Отже, проблема конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах сільськогосподарського господарювання має складний багатоелементний характер. Від того, наскільки успішно вирішуються стратегічні завдання підвищення конкурентоспроможності вітчизняної аграрної продукції, залежить рівень соціально-економічного розвитку країни. Запропоновані принципи розвитку механізму стратегічного управління конкурентоспроможністю сільськогосподарських підприємств є методологічною основою побудови проектів підприємства щодо реалізації стратегічних напрямків збільшення виробництва аграрної продукції, покращення її загальної та екологічної якості.

Список використаних джерел:

1. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств: монографія. за загальною редакцією професора О.Г. Янкового. - Одеса, Атлант, 2017. 514 с.
2. Портер М. Конкуренция : Пер. с англ. М. Портер. М. Издательский дом «Вильямс», 2008. 495 с.
3. Павлова В. А., Губарев Р. В. Система управління конкурентоспроможністю підприємства. Європейський вектор економічного розвитку. 2014. № 2. С. 168-176.
4. Мальюга Л. Управління факторами конкурентоспроможності підприємств. Інноваційна економіка. 2012. № 11. С. 88–91.